

**ZASTĘPCA
GŁÓWNEGO INSPEKTORA PRACY**

Małgorzata Kwiatkowska

Warszawa, dnia 17 sierpnia 2015r.

GKW-180-4604-65/15
dot.: BPS/043-79-3423-GIP/15

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 20.08.15
nr 5182

Sekretariat Wicemarszałka Senatu RP
Jana Wyrowińskiego

Wpłynęło dn. 20.08.2015r.
Nr 76 (440)
Podpis [signature]

**Pan
Jan Wyrowiński
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do pisma z dnia 29 lipca 2015 roku, znak: BPS/043-79-3423-GIP/15, przekazującego w załączeniu tekst oświadczenia senatorów: Grzegorza Wojciechowskiego, Kazimierza Jaworskiego, Roberta Mamąta, Zbigniewa Pupy oraz Krzysztofa Słonia, dotyczącego wyjaśnienia przyczyn nie otrzymania przez Panią Aldonę M. – byłego pracownika Banku Handlowego SA w Warszawie akcji pracowniczych w związku z prywatyzacją banku ani innej rekompensaty z tego tytułu, uprzejmie informuję:

Warunki nieodpłatnego nabycia emitowanych akcji pracowniczych, przez pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach państwowych przekształcanych w spółki Skarbu Państwa, określają przepisy ustawy z dnia 30.08.1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tj. Dz. U. 2015, poz. 747) oraz przepisy wykonawcze, wydane na podstawie ustawy.

Najważniejszymi przepisami ustawy dotyczącymi procesu nieodpłatnego udostępniania akcji są art. 2 pkt. 5 - określający krąg osób uprawnionych oraz art. 36 i art. 38 - precyzujące sposób, czas oraz warunki, pod którymi uprawnione osoby będą mogły nabyć akcje Skarbu Państwa.

W świetle obowiązujących przepisów, powstanie prawa do nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów następuje po spełnieniu przesłanek: I) zaliczeniu do kategorii uprawnionych pracowników, II) złożeniu oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów oraz III) złożeniu oświadczenia o nieskorzystaniu z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów w innej spółce.

Zgodnie z art. 4 b ust. 3 ustawy, uprawnieni pracownicy w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego zachowują uprawnienia do nieodpłatnego nabycia akcji.

W myśl art. 38 ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, uprawnieni pracownicy mogą skorzystać z prawa do nabycia akcji nieodpłatnie, o ile w ciągu sześciu miesięcy

od dnia wpisania spółki do rejestru złożą pisemne oświadczenie o zamiarze nabycia akcji. W świetle art. 38 ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, nabycie nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów, na zasadach określonych w tej ustawie nastąpić może tylko w jednej spółce.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, złożenie oświadczenia o nieodpłatnym nabyciu akcji lub udziałów stanowi uprawnienie pracownika, któremu odpowiada zobowiązanie spółki powstałej w wyniku komercjalizacji do przyjęcia tego oświadczenia.

Wskazać należy, że ustawodawca określił sankcję niezłożenia przedmiotowego oświadczenia w przewidzianym przepisami prawa terminie, jako utratę prawa do nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów (wspominany już art. 38 ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji). Uznać zatem należy, że wskazany sześciomiesięczny termin na złożenie oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów ma charakter zawity, a jego uchybienie powoduje utratę prawa do nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów. Tym samym, niezłożenie oświadczenia w powyższym terminie powoduje utratę prawa do nieodpłatnego nabycia akcji.

Ponadto, zasady dotyczące składania oświadczeń o zamiarze nabycia akcji lub udziałów określa rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz. U. 2003, nr 35, poz. 303 ze zm.). W § 3 ust. 1 rozporządzenia potwierdzony został obowiązek złożenia oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów. Zgodnie z § 3 ust. 4 rozporządzenia, w momencie złożenia oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów uprawniony pracownik składa pisemne oświadczenie o nieskorzystaniu z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów w innej spółce. Zgodnie natomiast z § 15 ust. 2 rozporządzenia, uprawniony pracownik obowiązany jest do ponownego złożenia oświadczenia o nieskorzystaniu, do dnia zawarcia umowy, z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów w innej spółce. Dwukrotna konieczność złożenia oświadczenia o braku nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów w innej spółce na zasadach określonych w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji wynika z faktu, iż po pierwszym złożeniu oświadczenia może nastąpić taka sytuacja, w której uprawniony pracownik nabędzie akcje lub udziały innej spółki.

W przedmiotowej sprawie wyjaśnić należy, że roszczenie pracownika o nieodpłatne nabycie akcji nie jest roszczeniem ze stosunku pracy.

Kontrola prawidłowości i zasadności nabywania akcji przez pracowników prywatyzowanego przedsiębiorstwa nie leży w zakresie właściwości rzeczowej organów Państwowej Inspekcji Pracy, powołanej zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 13.04.2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 640) do nadzoru i kontroli

przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej w zakresie określonym w ustawie. A zatem organy Państwowej Inspekcji Pracy nie posiadają uprawnień do kontroli w tym zakresie.

Ewentualne spory powstałe na tle nieodpłatnego zbywania akcji lub udziałów rozpatrują sądy powszechne, na zasadach określonych przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. W pierwszej kolejności wskazać należy na możliwość wystąpienia przez uprawnionego pracownika z powództwem o zobowiązanie do zbycia akcji lub udziałów. Zgodnie z poglądem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest to powództwo do nakazania złożenia oświadczenia woli przenoszącego akcje na rzecz uprawnionego podmiotu. Ponieważ zbycie akcji lub udziałów następuje w drodze umowy zawartej między uprawnionym a Skarbem Państwa, to przy takim roszczeniu legitymację bierną ma wyłącznie Skarb Państwa, (działający w jego imieniu Minister Skarbu). Tego rodzaju roszczenie może być skutecznie zrealizowane tylko w terminach określonych w art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30.08.1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji. Po upływie tych terminów uprawnienie do nieodpłatnego nabycia akcji lub udziałów wygasa. Terminy te są więc terminami zawitymi prawa materialnego i żaden przepis nie przewiduje możliwości ich przywracania. Żaden też przepis prawa materialnego nie przewiduje, aby po wygaśnięciu tego prawa przekształcało się ono w prawo do równowartości utraconych akcji (ich ekwiwalentu). Brak takiego przepisu prawa materialnego powoduje zdaniem Sądu Najwyższego, że nie jest możliwe skuteczne dochodzenie równowartości (ekwiwalentu) utraconego prawa do nieodpłatnego nabycia akcji. Jednocześnie Sąd Najwyższy stwierdził, iż nie ma przeszkód, aby po utracie prawa do nieodpłatnego nabycia akcji dochodzić odszkodowania tym spowodowanego, na ogólnych zasadach prawa cywilnego. Podstawą takiego roszczenia mogłyby być przepisy dotyczące szkód wyrządzonych niewykonaniem (nienależytym wykonaniem) zobowiązania (art. 471 i n. Kodeksu cywilnego) lub przepisy o czynach niedozwolonych (art. 415 i n. Kodeksu cywilnego).

Wskazać więc należy, że w zależności od podstawy faktycznej, stanowiącej uzasadnienie roszczenia, a więc kwestii z czyjej winy i w jaki sposób doszło do wyrządzenia szkody, określona będzie osoba ewentualnie ponosząca odpowiedzialność.

Zdaniem Sądu Najwyższego spółka powstała w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego ma w procesie udostępniania akcji własne obowiązki wobec uprawnionych pracowników i niewykonanie lub nienależyte ich wykonanie może uzasadniać jej odpowiedzialność odszkodowawczą na podstawie art. 471 Kodeksu cywilnego. Zaniechanie takie może uzasadniać żądanie naprawienia szkody powstałej wskutek utraty prawa do akcji ze względu na przekroczenie terminu do złożenia tego oświadczenia, określonego w art. 38

ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Ewentualną podstawą roszczenia byłoby więc w takim wypadku wyrządzenie powodowi szkody przez byłego pracodawcę.

A zatem, Pani Aldonie M. ..., będącej byłym pracownikiem Banku Handlowego S.A w Warszawie., pozostaje wystąpić z roszczeniem o odszkodowanie na drogę postępowania sądowego.

d. porządku

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'A' followed by a series of connected loops and a long horizontal stroke extending to the right.